

31 januari 2015

De mens gemaakt om te werken?

Bijbellezingen: Genesis 1, 24-31, Genesis 2, 15 en Genesis 3,17-19

Werk is een zegen!

In den beginne... was er werk. Zo begint de Bijbel. Het eerste waar de Bijbel ons over vertelt, is dat God aan het werk is. Zes dagen aaneen aan het werk en daarna een dag rust. Op de eerste pagina van de Bijbel komen wij God al werkende tegen.

En als dan bijna aan het einde van Gods werkweek de mens in beeld komt..., als de mens door God wordt geschapen..., dan zegt God tegen deze mens: verval deze aarde en heers over alles wat op de aarde is. *God was aan het werk... en de mens wordt aan het werk gezet. De mens is dus bedoeld om met God mee te werken. De mens krijgt medeverantwoordelijkheid.* De aarde is af, helemaal af..., maar het werk is nog niet klaar. De mens krijgt de verantwoordelijkheid om te bebouwen en te bewaren (Gen. 2,15), om te beschermen en creatief bezig te zijn... om zorg te dragen en te beheren. Vanaf het allereerste begin heeft de mens de taak en opdracht om aan de slag te gaan op deze wereld. Het werken, het bezig zijn is met het mens-zijn gegeven!

Het paradijs was dus geen Luilekkerland, waar je met prachtig weer onder een boom ligt en een tikje moet geven tegen de boom en er valt een sappige appel in je hand. Nee, het paradijs – zoals in Genesis 2 beschreven, was een tuin, waarin gespit en geharkt moet worden. Waarin bebouwd en bewaard moest worden. Gen. 2,15: 'de HEERE God nam de mens, en zette hem in de hof van Eden om die te bewerken en te onderhouden'. Werken kwam niet pas als gevolg van de zonde, als onderdeel van alle ellende die de mens ten deel viel. Het werk, dat was bedoeld als een zegen, een prachtige verantwoordelijkheid die God de mens had toebedeeld. *Volgens de Bijbel is het werken niet bedoeld als noodzakelijk kwaad, maar juist als een geweldig goed.*

Werk is niet alleen belangrijk... om elke dag te kunnen eten..., om leuke dingen te kunnen doen in je leven..., om op vakantie te kunnen... om straks te pensioneren. De Bijbel maakt niet zo'n snelle overstap naar waar het werk allemaal goed voor kan zijn. Nee, *het werk zelf is goed.* Het werk zelf is door God bedoeld om goed te zijn. *God had er hoge bedoelingen mee!*

Heel mooi kan je dat zien als je het scheppingsverhaal zoals Genesis 1 ons dat vertelt: God werkt Zelf. God vormt, schept... en geniet van Zijn werk! - in den beginne schiep God de hemel en de aarde... en God zag dat het goed was! - en God nodigt de mens vervolgens uit om met Hem samen te werken, om met Hem mee te werken, om samen met Hem die verantwoordelijkheid over de prachtige schepping te dragen. *Werk is bedoeld als een zegen, waarin men mag delen.*

Koning zijn

In Genesis 1, vers 28 horen wij God tegen de mens het werk opdragen: wees vruchtbaar, wordt talrijk,

vervul de aarde en *onderwerp haar, en heers over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht en over al de dieren die over de aarde kruipen. De mens mag blijkbaar koning op aarde zijn!* Dat is zijn taak en verantwoordelijkheid! God wil dat wij met liefde en verantwoordelijkheid het gezag over deze aarde dragen, zoals Hijzelf als de allerhoogste Koning met liefde en zorg op ons betrokken is.

Wij dragen dus koninklijke verantwoordelijkheid met elkaar. Zo heeft God ons geschapen..., ons bedoeld! Wij zijn niet bedoeld als een paar hoogontwikkelde dieren naast alle andere geschapen dieren die op dezelfde dag geschapen zijn. Nee, u en ik hebben van God een andere positie gekregen, veel meer verheven, met veel meer gezag en verantwoordelijkheid. Koning zijn over deze wereld!

Het zou daarom zo jammer zijn als wij tot slaven zouden worden van ons werk, van onze baas, van onze eigen idealen en verlangens, slaaf van onze carrièredrift. Wij zijn geen slaven. Zo zijn wij niet gemaakt. Wij zijn koninklijk in dienst gesteld, door God in dienst gesteld om de aarde te beheren, te bewerken, te cultiveren. Dat is een heel andere manier van kijken naar dat kleine stukje werk dat ik doe of die taken die ik in huis, buitens huis, op mijn werk, in mijn gezin of in mijn straat op mij heb genomen... Wat ik doe, in mijn gezin, in mijn huis, achter mijn bureau, achter het stuur, in de schoolbank... dat heeft te maken met mijn koninklijke verantwoordelijkheid, die ik van God heb gekregen!

Is het werk (nog) wel een zegen?

Nu, dat zijn wel heel mooie en verheven woorden over onze werkzaamheden, over de verantwoordelijkheden die wij met elkaar dragen..., maar dan komt Genesis 3 er achteraan... De geschiedenis die ons vertelt dat het zo heel anders is geworden dan door God bedoeld. De mens die in Gods prachtige tuin is gesteld om deze te bebouwen en te bewerken krijgt op straffe van zijn zonde aangekondigd dat hij vanaf nu in het zweet van zijn gezicht brood zal eten, dat hij zal de goede aarde zal moeten bewerken te midden van doornen en distels... dat hij zal moeten zwoegen...! De aarde, die moest worden beheerd en verzorgd..., die aarde zal harde grond blijken te zijn voor de mens. Het zegenrijke werk werd tot een taaie klus, tot een zwoegen!

Hoe herkenbaar is dat... dat het mooie werk van God, al die verheven verantwoordelijkheden en bezigheden die Hij ons heeft gegeven... dat die voor ons gevoel soms zo anders is geworden... met zoveel minder glans dan ooit door God bedoeld. Ik denk bijvoorbeeld aan sommige soorten van werk die soms zo geestdodend kunnen zijn, zo vreselijk eentonig, alsof de mens een robot is. Hoe anders dan door God bedoeld! Ik denk aan een werksfeer die soms zo verziekt kan zijn. Ik denk aan werk dat soms zo vruchteloos lijkt te zijn en achter je rug om weer afgebroken wordt. Ik denk aan werk dat soms zo stressvol is, waardoor je hele leven wordt beheerst. Genesis 1 sprak over onze koninklijke waardigheid, over onze verheven positie, over die prachtige verantwoordelijkheid die wij over de wereld hebben gekregen... maar op heel veel manieren is ons werk

en bezig zijn zo totaal anders geworden dan door God bedoeld. Op zoveel manieren is inderdaad zoals Genesis 3 ons vertelt het werken geworden tot zwoegen, tot een last in plaats van een lust.

De mens is geschapen als beeld van God en kreeg de opdracht om te werken met Koninklijke verantwoordelijkheid. koe prachtig... Maar nu zien wij talloze mensen zwoegen, slaaf van hun werk... En dat beeld van God dan zoals wij zijn geschapen? Wij zijn toch koningen...? Helaas, wij werken ons soms drie keer in de rondte om een beetje zelfwaardering te krijgen. Zonder werk geen identiteit. Zonder drukke agenda ben je niemand. De eigenwaarde van een mens wordt afgemeten aan wat je doet, wat je presteert, wat je in je leven hebt volbracht. De hoge roeping en prachtige verantwoordelijkheid van Genesis 1 en 2... en de bittere werkelijkheid van Genesis 3 botsen zo vaak en zo snel op elkaar. We zouden bijna vergeten waarom wij werken... en hoe God al onze bezigheden heeft bedoeld...

Een nieuwe manier van werken

Wat kunnen wij uit Genesis 1 leren voor ons werk, voor ons bezig zijn op welke manier dan ook?

Allereerst dit: wij zien God in Genesis 1 druk bezig met handenarbeid. God schiep, God maakte. De schepping wordt in de Bijbel 'het werk van Zijn handen' genoemd. Waarom zeg ik dit? Nu, ik zie best wel vaak dat wij een onderscheid maken tussen verschillende vormen van werk. 'Ik ben maar een eenvoudige boer', zo zei eens iemand uit mijn vorige gemeente. 'Ik doe maar heel simpel werk'. Maar voor God is niets te simpel. God deed ook handenarbeid. Een advocaat doet dus niet belangrijker werk dan een hovenier. Een accountant doet niet aanzienlijker werk dan een interieurverzorgster. Een moeder heeft in Gods ogen niet minder status dan een afdelingsmanager. Een baan met een salaris boven de Balkenende-norm is voor God niet belangrijker dan een stuk mantelzorg vrijwilligerswerk met of zonder vrijwilligersvergoeding. Onze roeping hoeven wij niet af te meten aan opleidingsniveau, inkomensniveau of wat dan ook... *God heeft u en mij allemaal op een andere plaats in de samenleving gesteld om op die plaats met mijn eigen specifieke mogelijkheden aan Gods roeping te beantwoorden om over deze wereld verantwoordelijkheid te dragen.*

Ik draag verantwoordelijkheid, koninklijke verantwoordelijkheid, waarmee ik God mag dienen op de plaats waar ik ben gesteld, wat voor werk ik ook doe...!

Ik dien God niet pas, wanneer ik na een dag hard werken 's avonds nog even in mijn Bijbeltje lees. Ik dien God niet pas echt, wanneer ik werk voor een christelijke organisatie met een christelijke doelstellingen. Ik mag God dienen op de plaats waar ik nu sta. In die kledingwinkel, of achter de kassa bij de Albert Heijn. Bij die multinational in de raad van bestuur, of voor mijn schildersezels. Met die dweil in mijn hand, of voor die klas kinderen. *Mijn roeping is niet elders; uw en mijn roeping is hier waar ik ben. Daar mag ik verantwoordelijkheid dragen. Koninklijke verantwoordelijkheid. Daar mag ik God dienen.*

Hoe mag ik dan God dienen op die plaats waar ik nu bezig ben? Door te evangeliseren achter de kassa?

Door een gebedsmoment tijdens de pauze in de kantine te houden? Door mijn cliënten over God te vertellen? Misschien wel. Maar ik dien God niet pas wanneer ik over Hem spreek, of voor Hem zing. Ik mag God eenvoudig weg dienen... door mijn werk goed te doen. Voor de klas. Achter mijn jaarrekeningen. Op de verpleegboeg. Achter mijn studieboeken. In het werk in de wijkwinkel. In het gezin. *Doe wat je doet, goed.* Eer je Schepper door je werk bewust te doen..., door er zorg aan te besteden..., door een echte collega te zijn..., door een goed product aan je klanten te leveren..., door een eerlijke prijs te berekenen..., door een mooi schilderij te maken..., door een goed jaarverslag te maken... door milieubewust te produceren... door van je huis een thuis te maken. Doe je werk goed. Om daarmee je Schepper te eren met de mogelijkheden die je van Hem hebt ontvangen.

In den beginne schiep God de hemel en de aarde. En God geeft u en jou de mogelijkheid om mede te scheppen. Om creatief te zijn. Om orde in de chaos te scheppen. Om goed bezig te zijn.

Soms zal je niets merken van je scheppende kwaliteiten, van je koninklijke verantwoordelijkheid die je van God hebt gekregen. Soms zal je werk zo onaf zijn. Zo onbevredigend misschien. Voor je gevoel zo betekenisloos. Wat stelt het voor wat ik doe, wat ik presteer, wat ik heb volbracht? Is dat mijn koninklijke opdracht geweest? Maar er komt een dag dat God van al die kleine stukjes van ons werk een prachtig mozaïek zal tonen. Er komt een dag dat God al ons stukwerk tot volmaking zal brengen. Allemaal mogen wij werken, of op een andere manier bezig zijn met onze taak voor de wereld, voor de mensen, voor de dieren, voor de samenleving... te midden van al dat gezwoeg en tranen die het werk zo anders hebben gemaakt dan door God bedoeld... maar straks... straks zal dat kleine stukje werk van mij niet voorgoed verloren zijn...nee, straks zal het mogen schitteren in het grote mozaïek en zal ik tot mijn verrassing mogen ontdekken dat het inderdaad een kostbare plaats in Gods werk in Zijn wereld mocht hebben.

Ons werk, ons bezig zijn heeft dus – ondanks alles misschien – toekomstperspectief... in het licht van Gods toekomst. Het is een heel klein onderdeelje... in dat grote, veelkleurige mozaïek dat God aan het maken is.

Ik hoop dat u op een nieuwe manier aan de slag zult gaan met wat u op dit moment doet. Deze kerkdienst heeft er niet voor gezorgd dat uw werk opeens anders wordt..., dat de sfeer op het werk opeens beter wordt, dat de druk en de stress opeens minder wordt. Maar ik hoop wel dat u uw bezig zijn anders zult waarderen. Omdat God het anders waardeert. Hij gebruikt al die stukjes bezig zijn van ons in zijn grote werk aan deze wereld. Hij laat ons delen in die Koninklijke verantwoordelijkheid. Zo mogen wij weer aan de slag gaan.

---

ds. E.G. (Eddy) de Kruijf
tel. 010 210 89 71
dekruijf@live.nl